

נמ:

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

מסורת הש"ס

עין משפט
נר מצוה

(א) (בכורות נב.) עירובין ז.
ספחים קד. יבמות ד.
חולין מד. (ג) בכורות ע.
(ד) ס"א ח. (ה) (פ"י על זה)
מנחת כהנים יג. רש"י
ד"ה א"ל מפני שמתקין.
(ו) (מנחת כהנים.) (ז) (פ"י)
מ"ק טו פ"ג ח"א. (ח) (ד"ה)
לא אמר ד"ה לחלו נמי.
(ט) (פ"י ח"א) מ"ק טו:
ד"ה לא אשאלה וימסור.
ד"ה ז: ד"ה הקשה.
(טו) גי' מהר"ם ורש"י
ד"ה.

הגהות הב"ח

(ב) ו' נקט שביד אשה
חפץ נל"ו וכן גרש"י.

גליון הש"ס

גם הוהיר תורה בל"ו
מקובלות. ע"ן קדושין דף
ע"י ח"א ספסות ד"ה קטין
דנקטו כ"כ מקומות: שם
שפ"י שפ"י. ע"ן גרש"י
הוריות דף י' ע"י ד"ה
אמר לה:

מוסף רש"י

בעכנא זו. ממש זה שד"ק
עלמא בעגולה (בכורות יט.).
אורו היום הביאו כל
שטרות. שפ"י שפ"י שפ"י
או שפ"י שפ"י שפ"י שפ"י
אלוהי משהו וזה שפ"י
(שם) ונמנו עליו. שלא
לקטע הלכה כמסור (שפ"י)
(שם) ובכורות. לפי
שפ"י שפ"י שפ"י שפ"י
זה (בכורות יט.). שפ"י
משהו. כמו (יבמות ב' ח)
ס"א ח"א (פ"י ח"א).
י"ד ח"א. שפ"י שפ"י שפ"י
והפ"י שפ"י שפ"י שפ"י.

עכנא. נמש דרכו לעשות בעגולה להקניס וזכו אלל פיו: כל
ספרות שפ"י ר"א. ע"י מעשה שפ"י נשאלה הלכה זו כבית
המדרש שפ"י עומדה לאור תנור זה וחזרו ושפ"י על גביו
ספרות וטוהרם ר"א והניחו ושרפוס לפניו: לבש שחורים. ע"ן
זכר ואכל: אף הוא קרע בגדיו.
שהמנהג חייב בקריעה: וחלץ מנעלו.
במ"ק (ד' טו:). ונשמע. מן הכסף:
עשה. נתקלקל: אך גדול. מכה
גדולה: ר"ג. נשיא היה ועל פיו
נעשה: שלא ירכו מחלוקות. שלא
יגלל היחיד לחלוק על המרובין:
אימא שטוס. כך שמה: צ"ן מלא
לחפר. ספרות היטה שיהא החדש
חפר וקבע צ"ן ל' ולא יפול צ"ן
החדש על פניו ויהי מלא ולא נקבע
עד יום שלשים ואחד ולא נסרה זו
צ"ן ל' ונפל על פניו: מביס אבי
כסף. מבית אבי המשפחה שכן
נשיאם היטה והם מבית דוד: חוץ
משפרי אונאה. לפי שזכר הלז היא
וקרוב להוריד דמעות: ספ"י א"ס
הגר. אונאת דברים: הלוואה.
דוחקו: "לא תהיה לו כנושה. לחץ
הוא שדוחקו למנוע חוץ: ה"ג מאי
שנא מאנס דכתיב כיה ספ"י וגר
לא חנוה לא סונו אוסו ולא סונו איש
א"ס עמיסו וגר בכלל עמיסו הוא:
לוחטו נמי ספ"י ככ"ס. וגר לא
תלחץ ולא תלחטו ולא תהיה לו
כנושה: מוס שד"ק אל ספ"י לחברך.
כ"ן דגריס הי"תם גנאי הוא לכס
להזכיר שם גיריות: מלך דא"ס ליה
וקיפא בדיוקסיה לא ימא לחברך וקיף
ביניסא. מי שיש לו תלוי במשפחתו
לא יאמר לעבדו או לנן ביתו מלה
לי דג זה שכל שם תלוי גנאי הוא
לו: מתני' אין מערבין פירות
בפירות. נעל הכית שפ"י פירות
שדה פלוני א"י מוכר לך כך וכן
ספ"י לא יערבנו בפירות שדה אחרת:
ואין

זה הוא תנור של עכנא מאי עכנא אמר רב
יהודה אמר שמואל שהקיפו דברים בעכנא
זו וטמאוהו תנא באותו היום השיב רבי
אליעזר כל תשובות שבעולם ולא קיבלו
הימנו אמר להם אם הלכה כמותי חרוב זה
יוכיח נעקר חרוב ממקומו מאה אמה ואמרי
לה ארבע מאות אמה אמרו לו אין מביאין
ראיה מן החרוב חזר ואמר להם אם הלכה
כמותי אמת המים יוכיחו חזרו אמת המים
לאחוריהם אמרו לו אין מביאין ראיה מאמת
המים חזר ואמר להם אם הלכה כמותי
כוחלי בית המדרש יוכיחו חרבו כוחלי
בית המדרש ליפול גער בהם רבי יהושע
אמר להם אם תלמידי חכמים מנצחים זה
את זה בהלכה אתם מה סיבה לא נפלו
מפני כבודו של רבי יהושע ולא זקפו מפני
כבודו של ר"א ועדיין ממין ועומדין חזר
ואמר להם אם הלכה כמותי מן השמים
יוכיחו יצאתה בת קול ואמרה מה לכם אצל
ר"א שהלכה כמותו בכ"מ עמד רבי יהושע
על רגליו ואמר י"א בשמים היא מאי לא
בשמים היא אמר רבי ירמיה שכבר נתנה
תורה מהר סיני אין אנו משניחין בבת קול
שכבר כתבת בהר סיני בתורה: אחרי רבים
להטות אשכחיה רבי נתן לאליהו א"ל מאי
עביד קוב"ה בההיא שעתא א"ל קא חייד
ואמר נצחוני בני נצחוני בני אמרו לו אותו
היום הביאו כל טהרות שפ"י ושרפוס
באש ונמנו עליו ובכרובו ואמרו מי ילך
ויודיעו אמר להם ר"ע אני אלך שמא ילך
אדם שאינו הגון ויודיעו ונמצא מחריב את
כל העולם כולו מה עשה ר"ע לבש שחורים
ונתעטף שחורים וישב לפניו ברחוק ארבע

אמות אמר לו ר"א עקיבא מה יום מיומים אמר לו רבי כמדומה לי שחבירים
ברילים ממך אף הוא קרע בגדיו וחלץ מנעליו ונשמש וישב על גבי קרקע
ולגו עיניו דמעות לקה העולם שלישי בזיתים ושלישי בחטים ושלישי
בשעורים ויש אומרים אף כצק שבידי אשה (ב) מפת תנא א"ך גדול היה
אמר כמדומה לי שאין זה אלא בשביל ר"א בן הורקנוס עמד על רגליו ואמר רבונו של עולם גלוי
וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית אבא עשיתי אלא לכבודך שלא ירכו מחלוקות בישראל
נח הים מועפא אימא שלום דביתיה דר"א אחתיה דר"ג הואי מההוא מעשה ואילך לא היה שבהק ליה
לר"א למיפל הוא יומא ריש ירחא הוה ואיחלף לה בין מלא לחסר איבא דאמרי אתא עניא
וקאי אבא אפיקא ליה ריפתא אשכחתיא דנפל על אנפיה אמרה ליה קום קמלית לאחי אדחכי נפק שיפורה
מבית רבן גמליאל דשכיב אמר לה מנא ידעת אמרה ליה כך מקובלני מבית אבי אבא כל השערים
ננעלים חוץ משערי אונאה תנו רבנן: המאנה את הגר עובר בשלשה לאוין והלוחצו עובר בשנים מאי
שנא מאנה דכתיבי שלשה לאוין יוגר לא תונה יוכי יוגר אהך גר בארצכם לא תונה אותו ואלא תונה איש
את עמיתו וגר בכלל עמיתו הוא לוחצו נמי שלשה כתיבי י"א תלחצנו יוגר לא תלחץ י"א תהיה לו כנושה
וגר בכלל הוא אלא יאחד זה ואחד זה בשלשה תניא רבי אליעזר הגדול אומר מפני מה י"א הוהיר תורה בל"ו
מקומות ואמרי לה במ"ו מקומות בגר מפני שישפירו רע מאי דכתיב וגר לא תונה ולא תלחצנו כי גרים הייתם
בארץ מצרים (תנינא) רבי נתן אומר מוס שבך אל תאמר לחברך והיינו דאמרי אינשי דוקיף ליה זקיפא
בדיוקתיה לא נימא ליה לחבריה זקיף ביניתי: מתני' אין מערבין פירות בפירות אפי' חדשים בחדשים
ואין

זה תנור של עכנא. יש דגס חכנאי וכן גירושלמי ומן זה
נמש ושמה נעל המנור שהיה עושה שמו כן:
לא בשמים היא. והא דאמר בפ"ק דינמות (ד' ד.) ושם ד"ה
(רבי) להלכה ככ"ה משום דלאה
לחלוק על דברי תורה דכתיב אחרי
רכים להטות אצל המלך הדרגה ב"ה
רובא אי לאו דהוה מספקא לן אי
אליין בתר רובא משום דכ"ה הו
חריפי טובא ועוד דכאן לא יראה
נת קול אלא משום כבודו דר"א
שפ"י מן השמים יוכיחו והא דאמר
המס רבי יהושע היא דאמר אין
משניחין בבת קול ולא שמעיין ליה
לר"י יהושע אלא על צ"ק דהאי מעשה
דר"א דהכא המס דייק מדקאמר לא
בשמים היא ככר יתנה לנו תורה
מסיני משמע דכשם מקום אין
משניחין: קח"ך ואמר נצחוני בני.
והא דאמר גריס ע"ז (ד' ג.)
מיום שחרב בהמ"ק אין שמוק לפני
הקב"ה היינו קבעו והכא מילמא
דכדיתוסא נעלמא הוא דאמר:
וקרע בגדיו וחלץ מנעליו. אין
להוכיח מכאן הא דמצינא
ליה כדמצינא קטן (ד' טו: ושם ד"ה לא)
א"ס מנודה נרין קריעת בגדים וחלץ
מנעל דלמלא הכא לערעל נעלמא
הוא דענד הכ"ס:

מבית אבי אבא. פי' כקונטרס
מבית דוד אבי משפחה
שנת נשיאם היטה והם מבית דוד:
ס"א חוץ משפרי אונאה. לפי שזכר
הלז היא וקריב להוריד
דמעות משמע משום דנפקא
לעיל מקרא דמהלך דשערי דמעה
לא נעלנו ונחנס דחק כן דהא דריש
לעיל דכ מסדא כהדיא מדמכ"ב הנה
ה' נכז על חומת א"ך ושמה מבית
רבן גמליאל היטה מקובלת שהיה
א"י המשפחה ולאו אדוד קאמר
כדאשכחן נמי (ר"ה ד' סה.) דאמר רבן
גמליאל מקובלני מבית אבי אבא
שפעמים נא כדארכה כ':

ואמרי לה במ"ו. יש מפרש
משום דמכ"ב כי גרים
הייתם וכיוצא בזה:
ואין
באותו היום שבכל מקום שנתן בו עיניו ר"א נשרף ואף ר"ג היה בא כספינה עמד עליו נחשול למכעו
אמר כמדומה לי שאין זה אלא בשביל ר"א בן הורקנוס עמד על רגליו ואמר רבונו של עולם גלוי
וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית אבא עשיתי אלא לכבודך שלא ירכו מחלוקות בישראל
נח הים מועפא אימא שלום דביתיה דר"א אחתיה דר"ג הואי מההוא מעשה ואילך לא היה שבהק ליה
לר"א למיפל הוא יומא ריש ירחא הוה ואיחלף לה בין מלא לחסר איבא דאמרי אתא עניא
וקאי אבא אפיקא ליה ריפתא אשכחתיא דנפל על אנפיה אמרה ליה קום קמלית לאחי אדחכי נפק שיפורה
מבית רבן גמליאל דשכיב אמר לה מנא ידעת אמרה ליה כך מקובלני מבית אבי אבא כל השערים
ננעלים חוץ משערי אונאה תנו רבנן: המאנה את הגר עובר בשלשה לאוין והלוחצו עובר בשנים מאי
שנא מאנה דכתיבי שלשה לאוין יוגר לא תונה יוכי יוגר אהך גר בארצכם לא תונה אותו ואלא תונה איש
את עמיתו וגר בכלל עמיתו הוא לוחצו נמי שלשה כתיבי י"א תלחצנו יוגר לא תלחץ י"א תהיה לו כנושה
וגר בכלל הוא אלא יאחד זה ואחד זה בשלשה תניא רבי אליעזר הגדול אומר מפני מה י"א הוהיר תורה בל"ו
מקומות ואמרי לה במ"ו מקומות בגר מפני שישפירו רע מאי דכתיב וגר לא תונה ולא תלחצנו כי גרים הייתם
בארץ מצרים (תנינא) רבי נתן אומר מוס שבך אל תאמר לחברך והיינו דאמרי אינשי דוקיף ליה זקיפא
בדיוקתיה לא נימא ליה לחבריה זקיף ביניתי: מתני' אין מערבין פירות בפירות אפי' חדשים בחדשים
ואין

